

Het Riemkehuis
Hospice
Terminale thuishulp
Steenwijkerland

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

- 1) Voorwoord
- 2) Het bestuur
- 3) Financieel jaarverslag 2023
- 4) Jubileum jaar Symposium.
- 5) Publieksacademie
- 6) Geestelijke zorg
- 7) De ervaring van een vrijwilliger
- 8) Verslag van de coördinatoren
- 9) Hulpvragen 2023
- 10) Netwerk Palliatieve Zorg
- 11) Overzicht bestuur en coördinatoren TTH NWO

1) Voorwoord 2023

Beste lezers,

Met trots en dankbaarheid presenteren wij u het jaarverslag van 2023 van Het Riemkehuis. Een jaar dat op bijzondere wijze in het teken stond van jubilea en waardevolle mijlpalen. In dit jaar mochten wij namelijk niet alleen het 30-jarig bestaan van onze stichting vieren, maar tevens het 15-jarig jubileum van ons hospice in Steenwijk. Een dubbel jubileum dat ons allen raakt en inspireert.

Om dit speciale jaar te markeren en om ons werk onder de aandacht te brengen, hebben we een groot symposium georganiseerd. Tijdens dit symposium, met als klap op de vuurpijl de inspirerende spreker Sander de Hosson, hebben we de gelegenheid genomen om terug te kijken op de afgelopen decennia en vooruit te blikken naar de toekomst van palliatieve en terminale zorg. Daarnaast hebben twee Publieksacademies voor inwoners plaatsgevonden, waarbij we dieper zijn ingegaan op het belang van vrijwilligers in de terminale fase thuis en het verblijven in een hospice. Het enthousiasme en de interesse die we hier mochten ervaren was groot. Daarom hebben we besloten deze Publieksacademies jaarlijks te laten terugkeren, om zo tegemoet te komen aan de groeiende behoefte aan informatie over dit onderwerp.

Na 30 jaar hebben we in het jubileumjaar ook besloten ons logo te wijzigen en de naam van onze stichting te vereenvoudigen in: Het Riemkehuis, terminale thuishulp en hospice. Tijdens het jubileum symposium werden deze nieuwe naam en logo onthuld.

Dit jaarverslag biedt een gedetailleerd verslag van het bestuur, waarin alle opmerkelijke gebeurtenissen van het afgelopen jaar worden belicht. Ook de coördinatoren delen hun praktijkervaringen, waardoor u een goed beeld krijgt van ons dagelijks werk en de impact die we hebben op het leven van onze gasten en hun naasten.

Daarnaast mogen wij met vreugde vermelden dat we in 2023 twee gulle sponsorbedragen mochten ontvangen. De Lady-Lions hebben met hun Diner Blanc een prachtig bedrag van 10.000 euro opgebracht, waarmee we een Kwiek met schermen hebben kunnen aanschaffen, een plafondbeamer die het comfort voor onze gasten verhoogt. Ook onze toegewijde vrijwilliger John heeft samen met zijn vrouw, op indrukwekkende wijze bijgedragen door geld in te zamelen met figuurzagen in GroenRijk Tuk, wat resulteerde in een verrassende opbrengst van meer dan 6.000 euro.

Al met al was 2023 een jaar vol mooie ontmoetingen, waarin we ons werk met passie en toewijding hebben voortgezet. Het jaarverslag geeft u een compleet overzicht van dit gedenkwaardige jaar. Namens het gehele team willen wij u bedanken voor uw steun en betrokkenheid, waarmee u ons in staat stelt om liefdevolle zorg te bieden aan hen die het meest kwetsbaar zijn.

Met warme groet,

Miriam Slomp-Dekkers
Voorzitter Het Riemkehuis
Geachte lezer,

Miriam Slomp-Dekkers,
Voorzitter

2) Het bestuur

Dit jaar stond in het teken van het jubileumjaar 30 jaar huishulp en 15 jaar hospice het Riemkehuis. In het kader van deze viering werden een symposium en twee publiekacademies georganiseerd.

Ruim 300 geïnteresseerden bezochten het symposium, de beide publiekacademies werden ook heel goed bezocht; respectievelijk 100 in Steenwijk en ruim 60 deelnemers in Vollenhove. Verderop in dit verslag leest u meer uitgebreid over deze activiteiten.

In december werden vier vrijwilligers in het zonnetje gezet, Wietske de Boer, Janny Flobbe, Bertha Doorten en Rogier Houtmans ontvingen het beeldje "Er Zijn" voor 15 jaar vrijwilliger. We mogen ons gelukkig prijzen dat zoveel vrijwilligers zo lang trouw zijn aan onze stichting.

Dit jaar namen we afscheid van onze penningmeester Wim Engels die vanaf de oprichting deze functie heeft vervuld, Wim is opgevolgd door Theo Bouius als penningmeester met assistentie van Toos Raaphorst, die als coördinator de administratieve taak op zich heeft genomen om de dagelijkse financiën af te handelen. Anja Berger coördinator heeft afscheid genomen in verband met verhuizing naar een andere woonplaats.

Medio 2024 wordt Anja opgevolgd door Ingrid Dekker, ter overbrugging wordt ondersteuning geboden door Janneke Bakker voormalig coördinator. Naar aanleiding van een moreel beraad in samenwerking

met het Palliatiefnetwerk Meppel Steenwijkerland is beleid omtrent Euthanasie in de hospice opgesteld.

In het jaarplan 2023 is gewerkt aan onderstaande punten:

Toekomstbestendigheid van de stichting, Geestelijke zorg voor onze gasten, met name hoe kunnen onze vrijwilligers signalen van deze hulpvraag herkennen en verwijzen, dit onderwerp zal in 2024 verder uitgediept worden. Calamiteitenplan voor de hospice, krijgt in 2024 een vervolg met name gericht op instructie van de vrijwilligers, hoe te handelen bij calamiteiten. Public relations, met name de vernieuwing van de website, een nieuw logo en de uitgave van een brochure over het werk van onze stichting werden dit jaar gerealiseerd.

Het Riemkehuis
Hospice
Terminale huishulp
Steenwijkerland

Tevens is een start gemaakt om via sociale media de nodige aandacht te geven aan actualiteiten van onze stichting. De in-company training: "Werken vanuit de bedoeling", is door alle vrijwilligers en coördinatoren gevolgd. Daarbij was het uitgangspunt steeds: wat betekent dit voor onze gasten? Ofwel de gast centraal. Regelmatig zal dit onderwerp op de terugkommiddagen opnieuw aan de orde worden gesteld in het komende jaar. Werken aan kwaliteit met behulp van het VPTZ

Kwaliteitskompas, om met dit kompas te starten is een Webinar van VPTZ gevolgd. Besloten is om in 2024 te starten met het verbeteren van de feedback van onze gasten. Ook zal een begin gemaakt worden met het opzetten van een lerend Netwerk als onderdeel van de VPTZ lidmaatschap eisen. PinkBee het digitale roostersysteem zal nader onderzocht worden om te bekijken welke uitbreiding gewenst is en welke gegevens in dit systeem opgenomen kunnen worden.

Dit jaar zijn ook de nodige verbeteringen aangebracht in de hospice o.a. een nieuw telefoonsysteem, daarnaast werden naar aanleiding van een bezoek van een energie coach diverse zaken aangepakt om het energie verbruik in de hospice terug te dringen.

Het aantal opnamen in de hospice is weer gestegen, echter de thuisaanvragen zijn weer verder teruggelopen, we hopen dat door extra aandacht in de media, deze Trent kan worden omgebogen en de thuis aanvragen het komende jaar zullen stijgen. Een overzicht van de aanvragen kunt u verderop in dit verslag lezen.

Uit de vele complimenten die we kregen en het uitblijven van klachten kunnen we concluderen dat ons werk zeer gewaardeerd wordt door onze gasten en hun naasten.

Gerry Teurlinckx
Secretaris

3) Financieel jaaroverzicht 2023

Het verslagjaar 2023 kende een tweetal memorabele momenten. Allereerst het afscheid van Wim Engels die als penningmeester 30 jaar belangeloos de financiën op voortreffelijke wijze heeft beheerd. Beide entiteiten laten een gezonde financiële positie zien, hetgeen de continuïteit voor de toekomst waarborgt. In de vergadering van maart 2023 heeft Wim de financiën overgedragen aan Theo Bouius als nieuw bestuurslid. Het betreft hier een gecombineerde invulling met Toos Raaphorst die de dagelijkse administratieve handelingen voor haar rekening neemt. Ten tweede is in oktober het 30 jarig jubileum gevierd met een drukbezocht symposium en een tweetal publieksacademies. Beiden zijn zeer gewaardeerd en hebben de nodige goodwill opgeleverd.

Voor de exploitatie zijn de eenmalige kosten voor de jubileumactiviteiten ten laste van het resultaat geboekt. Tevens is geïnvesteerd in een nieuwe telefooncentrale. Qua donaties valt in het bijzonder te benoemen de opbrengst van het sponsordiner en Blanc georganiseerd door de Lionsclub. De opbrengst hiervan is ad. € 10.000. Deze is besteed aan een projector van Qwek en een tweetal bijbehorende schermen ten behoeve van gasten.

Theo Bouius - Penningmeester

4) symposium jubileum jaar

3^e symposium van het Riemkehuis.

De jaren vliegen voorbij en in 2023 mochten we stil staan bij het feit dat het Riemkehuis 15 jaar bestaat en de stichting terminale thuiszorg al 30 jaar. Een reden om de stichting en het Riemkehuis weer de aandacht in Steenwijkerland te geven die het verdient. Het bestuur besloot in 2022 om weer een symposium en 2 publieksacademies te organiseren voor een breed publiek.

Vorbereiding

Eind 2022 kwam de breed samengesteld werkgroep jubileum voor het eerst bijeen. Stil werd gestaan bij de vorm, de titel van het symposium en de mogelijke sprekers. De ervaringen van de eerste 2 symposia werden gedeeld en tevens werd de toezegging van 5 jaar geleden door Sander de Hosson opgepakt. Als voorvechter voor goede palliatieve zorg was hij inmiddels nog bekender geworden. Zijn boek met als titel "Leven toevoegen aan de dagen" werd een van de meest verkochte boeken. Een bevestiging van zijn toezegging om een bijdrage te leveren werd verkregen en ook Carla Aalderink, directeur van de VPTZ (Vereniging Palliatieve Thuiszorg) werd bereid gevonden een voordracht te houden. Een datum werd geprikt, De Meenthe werd gereserveerd, zodat een begroting kon worden opgesteld. Alle andere activiteiten, zoals PR, uitnodigingen, etc. werden vastgelegd in een draaiboek en uiteraard werd er met een begroting gewerkt.

5 oktober 2023

Ruim 300 bezoekers vulden de grote zaal van De Meenthe. Door een ongelukkige val van één van de bezoekersters moest de start worden uitgesteld in afwachting van de ambulance. Maar met wat vertraging kon onze dagvoorzitter Miriam Slomp het symposium openen. Nadat het publiek via een video wethouder Trijn Jongman in Steenwijk had zien rondrijden, oa. bij het hospice, werd zij door tientallen vrijwilligers met sfeervol kaarslicht op het podium

ontvangen. Vervolgens ging ze in op de betekenis van het hospice en de inzet van de vrijwilligers daarbij. Daarmee werd het symposium geopend.

Esther Vierhoven-Otten, palliatieve zorg verpleegkundige hield een boeiend en indrukwekkend verhaal vanuit eigen ervaring. Esther is in dienst bij de thuiszorgorganisatie Oude en Nieuwe Land, waarmee onze stichting nauw samenwerkt. De mogelijkheden van een palliatieve zorg verpleegkundige zijn consulteren, adviseren en informeren. In de praktijk blijkt er veel mogelijk. Ze ging aan de hand van 2 voorbeelden in op het maatwerk dat hun werk inhield. Maatwerk in samenwerking met veel andere betrokkenen. Ze sloot haar presentatie af met de overdenking dat we overal plannen voor hebben, geboorteplan, evacuatieplan, reisplan en ga zo maar door. Maar rond doodgaan? Doodgaan kan altijd nog.

Na dit boeiende verhaal gaf Mirjam Slomp het woord aan Carla Aalderink, directeur van VPTZ (Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg). Wij zijn als stichting lid van de VPTZ, belangrijk voor het regelen van financiering en het geven van cursussen aan de vrijwilligers. De Missie van de VPTZ is een waardig laatste levensfase op de plek van voorkeur met inzet van vrijwilligers. Ze gaf inzicht in cijfers en ontwikkelingen in de terminale zorg. Zo gaf ze aan dat er meer dan 13.000 vrijwilligers in Nederland actief zijn om de genoemde missie te kunnen uitvoeren. Ze was blij te constateren, dat dit aantal nog steeds toenam. Na de toekomst toe wordt de inzet van de vrijwilligers immers steeds belangrijker in het licht van de stijging van het aantal sterfgevallen en de groeiende tekorten aan zorgpersoneel.

Hierna mocht Jos Jansen, coördinator mede namens al haar collega's een ode uitspreken aan alle vrijwilligers. Centraal stonden de doodgewone dagelijkse dingen, die de vrijwilligers doen. Dit naast er "zijn" voor de gast in het hospice.

Na een levendige pauze, waarin ook tientallen boeken werden verkocht door Primera werd het woord gegeven aan Sander de Hosson. Hij is longarts en mede oprichter van Carend. Hij begon zijn presentatie met een kort filmpje. Het menselijk leven werd daarin als een kluwen wol ontrafeld tot de dood. Daarna vertelde hij over zijn interesse over het sterven, ontstaan in zijn artsloopbaan. Hij ging in op de domeinen van palliatieve zorg, lichaaamlijk, psychisch, sociaal en spiritueel. Hij vertelde dat veel stervenden met een longlijden (COPD) vooral bang zijn voor benauwdheid en te stikken. Hij zette uiteen dat dit zelden plaatsvindt en dat in het enkele geval, dat dit gebeurt er een goede behandeling mogelijk is. Zijn uitleg over het gewone stervensproces maakte diepe indruk op de toehoorders.

Het symposium werd op een luchtige wijze afgesloten door een filmpje van Herman Finkers. Het toonde de schets waarin Herman als patiënt de dokter hielp bij het houden van een "slecht nieuws gesprek".

Met een glimlach op het gezicht van vele bezoekers kon Miriam Slomp de middag afsluiten door de wethouder Trijn Jongman te bedanken en haar het nieuwe informatieboekje te overhandigen. Dit boekje zou aan elke bezoeker bij vertrek uit de Meenthe worden meegegeven.

Korte terugblik.

Heel veel positieve opmerkingen hebben de organisatoren te horen gekregen. Het was een zeer zinvolle bijeenkomst. En de mevrouw, die aan het begin van het symposium ongelukkig ten val kwam kan inmiddels weer met een rollator de binnenstad van Steenwijk bezoeken.

Dirk van der Wedden

Medisch, juridisch adviseur.

5) Publieksacademie

De publieksacademies: Leven doe je op je eigen manier, sterven ook!

In het kader van ons jubileumjaar kwamen we dit jaar twee keer samen met 'het publiek' op onze twee publieksacademies. Wie zaten er dan in dat publiek? Eigenlijk precies wat we in de voorbereiding beoogd hadden: een mooie mengelmoe van professionals, vrijwilligers van de terminale zorg en inwoners van ons mooie Steenwijkerland zonder directe relatie met terminale zorg. Verdeeld over een bijeenkomst in Steenwijk en een in Vollenhove hebben we met tachtig geïnteresseerden van gedachten mogen wisselen over verschillende onderwerpen. Het werden enerverende bijeenkomsten begeleid door onze dagvoorzitter en netwerkcoördinator van het netwerk palliatieve zorg Drenthe-Steenwijkerland Harmiene Gommans. Na de felicitaties en een kort woordje van dankbaarheid en respect van Harmiene aan het Riemkehuis konden de sprekers hun ei kwijt aan de toehoorders.

Ik neem u graag mee terug of praat u bij met een kort resumé.

Naar de notaris

Het spits werd bij beide bijeenkomsten afgebeten door notaris Landman die het publiek meenam in de zaken waarvan het verstandig is om ze goed vast te leggen bij een notaris. Van testament tot levenstestament (nee, dat is dus niet hetzelfde) tot medische volmachten, mentorschap en curatorschap, alles passeerde op een laagdrempelige manier de revue. En geldt dit dan alleen voor mensen die bijna gaan overlijden? Nee, in tegendeel. Op deze bijeenkomsten heeft notaris Landman ons allemaal duidelijk gemaakt dat deze zaken voor ieder mens gelden: óók als je hoopt nog het eeuwige leven te hebben. Goed om bij stil te staan en veel mensen in de zaal, inclusief ondergetekende, zijn die avond aan het denken gezet.

Palliatieve zorg in de dagelijkse praktijk

Toen het publiek goed opgewarmd was, werd het presentatiestokje overgenomen door huisarts en kaderarts palliatieve zorg Daan van Maare en palliatieve zorg verpleegkundige Esther Vierhoven-Otten. Na afloop zouden ze regelmatig horen: "wat is het goed te zien dat jullie zo vaak samenwerken!" maar niets is minder waar want deze arts en verpleegkundige werken praktisch niet in hetzelfde werkgebied. Ze delen dan wel geen werkgebied maar des te meer delen ze een passie: die voor de palliatieve zorg. Die boodschap is dan ook goed overkomen op de publieksacademies. In vogelvlucht namen ze het publiek mee in de (weerbarstige) praktijk van de palliatieve zorg door met een persoonlijk voorbeeld te komen: de situaties van de opa van Esther en de moeder van Daan waren de rode draad van hun verhaal. Met een dosis humor maar ook ruimte voor serieuze onderwerpen was de spreektijd

zo gevuld en werd op beide bijeenkomsten pijnlijk duidelijk dat time-management niet altijd de sterkste kan is van dokters en zusters die over hun passie praten. Gelukkig was het publiek geduldig en geboeid!

De rouwdouwers

Na een korte pauze was het woord aan de zelfbenoemde 'rouwdouwers'. Hun boodschap ging over liefde. Wanneer je op enig moment afscheid moet nemen van liefde dan komt verdriet en rouwen om de hoek kijken. Een onderwerp waar we als mensen soms het liefst met een grote boog omheen lopen terwijl het ons allemaal overkomt! Ze vertelden op een prachtige, kwetsbare manier over hun eigen ervaringen met verlies en rouwen. Van het verliezen van je ongeboren kindje tot het afscheid nemen van je levenspartner, de vader van je (veel te jonge kinderen) of juist je eigen vader. De verhalen liepen enorm uiteen maar de verbindende factor was de liefde. De dames daagden ons als publiek uit om niet meer met een boog om rouwende mensen heen te lopen en vooral ook geen mening te vormen over hoe die rouwarbeid eruit ziet. Werk je nu alweer? Moet je niet weer eens gaan werken? Je mag nog wel lachen hoor.. Valt er wat te lachen, je partner is overleden! Soms kan het voelen alsof je het als rouwende nooit 'goed' doet terwijl de boodschap van ons aan onze rouwende medemens zou moeten zijn: je doet het goed.

Ze vertelden dat het aanbod: "als ik iets voor je kan doen, bel je dan?" een beetje een 'dooddoener' kan zijn en dat het helpt om concreet te zijn: "ik kook vanavond voor je, wil je macaroni of nasi?"

Simpele handvatten in een kwetsbaar jasje; een mooie toevoeging aan deze bijeenkomsten!

Een slaapliedje

**Durme, durme ijiko de madre
Durme, durme, sin ansia i dolor
Durme, durme, sin ansia l dolor**

**sleep, sleep, mother's little boy
sleep, sleep, vrij van zorgen en pijn
sleep, sleep, vrij van zorgen en pijn**

Een groepje dappere toehoorders heeft plaatsgenomen op de stoelen vooraan in de zaal en om hen heen staan de Bedside Singers. Een geweldig spel van hun stemmen vulde de ruimte, onze harten met warmte en vele ogen met tranen. De liederen werden gezongen in een taal die de meeste toehoorders niet verstonden maar de boodschap kwam over van hart tot hart.

Deze groep vrijwillige stemkunstenaren nam ons mee in hun verhaal en hun doel: zingen voor de ziel op reis. Ze vertelden kort en duidelijk over hoe zij met alle liefde in de auto springen om ergens in de regio terminaal zieke medemensen toe te zingen en zo rust, warmte en geborgenheid te bieden. Gelukkig nam de groep vooral ook uitgebreid de tijd om ons te laten horen, voelen en beleven hoe het is om toegezongen te worden door hen. In eerste instantie richtten ze zich vanaf de voorkant tot de zaal tot de hele groep maar later wordt de stoere liefhebber uitgenodigd om voor in de zaal plaats te nemen op vier stoelen. Een ervaring die met woorden moeilijk te beschrijven bleek maar de toehoorders probeerden het toch: een warme deken, helend, je 'voelt' de stemmen in je lijf, ontroerend.

Wat een geweldige bijdrage op deze bijeenkomsten waar onze ogen geopend zijn voor de toegevoegde waarde van deze vrijwilligers in onze zorg; ze komen nu in principe maandelijks naar ons hospice (als er animo is)! Wat een mooie aanwinst voor onze diensten voor de gasten!

Tafelgesprekken

We ronden de bijeenkomsten af met laagdrempelige tafelgesprekken waarbij het publiek uitgenodigd werd om met de sprekers in gesprek te gaan en alle vragen te stellen die er nog spelen. Persoonlijke verhalen werden gedeeld, tips werden uitgewisseld en nieuwe professionele samenwerkingen kwamen tot stand.

Terugblik

Al met al mogen we terugkijken op mooie bijeenkomsten waarbij we het praten over de laatste levensfase en de periode daarna zo laagdrempelig mogelijk hebben gemaakt. De reacties waren lovend en het enthousiasme van de werkgroep veelbelovend: dit willen we met liefde vaker doen!

Esther Vierhoven-Otten

Palliatieve zorg verpleegkundige ZONL

6) Geestelijke zorg

Geestelijke zorg (naast lichamelijke zorg)

Dirk van der Wedden en ik hebben vorige winter een notitie geschreven over geestelijke zorg.

En in het vervolg daarop heb ik een verhaal gehouden voor de vrijwilligers.

Dat is best een beetje riskant, omdat ik al snel met mijn werk wordt vereenzelvigd.

Dus als er iets over geestelijke zorg gevraagd wordt aan een dominee, dan lijkt het haast als vanzelf dat het ook richting religie en instituut wordt getrokken. En wanneer ik door één van de coördinatoren in het hospice wordt gevraagd bij een client, dan sta ik met de aanduiding 'dominee' soms al op achterstand. Zeker voor de mensen die niets met het instituut kerk hebben of er op zijn afgeknapt.

Iedereen heeft op snijvlakken van het leven behoefte aan geestelijke zorg. Want levensvragen komen meestal op als je leven niet meer vanzelfsprekend is. Dit gebeurt soms zomaar en vaker door een bijzondere of belastende gebeurtenis. Geboorte of dood, ziekte of beperking, verlies of trauma.

En levensvragen zijn ook gewoon alledaagse vragen. Zoals: wat maakt voor mij de dag de moeite waard, waar "doet ik het voor"?

En het zijn uiteraard ook grote vragen naar de zin en de bedoeling van het leven.

Op die vragen heb je niet altijd zomaar een antwoord. Het zijn vragen waar je tijd voor moet nemen om over na te denken.

Vaak liggen levensvragen verstopt onder gevoelens van boosheid, van angst en van verdriet. Of ze liggen verstopt onder lichamelijke klachten, en ook onder psychische klachten.

Levensvragen stellen en beantwoorden: het helpt je om je leven te waarderen en betekenis te geven.

Geestelijke verzorging gaat over zorgen voor wat mensen belangrijk vinden in het leven. En dat wat mensen belangrijk vinden, wordt gevormd door wat je meekrijgt en meemaakt in jouw leven en de levensvragen die daardoor ontstaan. En dus "Zorgen voor je geest" beperkt zich niet tot één bepaald aspect van ons menselijk bestaan. Wij allemaal als mensen hebben normen, waarden. We hebben allemaal een mensbeeld en een wereldbeeld. Dat speelt bewust of onbewust mee in hoe wij mensen ons leven ervaren.

Een geestelijk verzorger is een professional op het gebied van normen en waarden, levensvisie, levensbeschouwing en dus ook religie. De geestelijk verzorger zal spreken over:

Wat vind je belangrijk in het leven? Wat is het goede om te doen? Van waaruit leef of handel ik?

Bij geestelijke verzorging spelen religie en levensbeschouwing vaak ook mee, zeker bij de oudere generatie.

Geestelijk verzorgers gaan uit van de inspirerende kant van religies en levensbeschouwingen.

Zij zoeken naar de inspiratie van waaruit mensen leven en werken. De levensvisie van de ander staat dus centraal! De geestelijk verzorger werkt voor iedereen die daar behoefte aan heeft.

Maar wat mij betreft is niet eerst de professionele geestelijke verzorger belangrijk. Dat zou er uit voort kunnen komen, maar mij gaat het allereerst om de vrijwilligers aan het bed, thuis of in het hospice.

Als het over onze stichting gaat, dan gaat het altijd over palliatieve zorg. Iemand gaat naar zijn einde, of soms ook een zelfgekozen moment, daar waar het om euthanasie gaat. Want ook dat hoort er bij. En dat blijft hoe dan ook indrukwekkend.

Sander de Hosson onderscheidt vier domeinen als het gaat over palliatieve zorg.

Vier domeinen waar wij hier allemaal mee te maken hebben.

1. De *Somatische zorg*, lichamelijke zorg. En thuis of in het hospice gaat het dan vooral om de vraag hoe we dit fysieke lijden kunnen beperken. Dan denk ik vooral aan pijn en aan de benauwdheid.
2. De *Psychische kanten*. Is er sprake van depressie? Speelt er rouw? Hoe bang is iemand voor de dood? Is er sprake van ontkenning of gebrek aan ziekte-inzicht waar mensen verstrikt in raken?
3. *Het Sociale domein*. Hoe is de uitwisseling tussen de patiënt en de omgeving? Is er druk op de relatie, zijn er problemen in de mantelzorg, is er sprake van eenzaamheid? Dat kan allemaal van invloed zijn in de laatste fase. En uiteindelijk ook in het sterven zelf. En soms ook is de dood barmhartiger dan het leven.
4. *Zingeingsproblematiek*. Mensen die ongeneeslijk ziek zijn of er zelf voor kiezen naar het einde te gaan hebben te vaak het gevoel dat de grond hen onder de voeten wegzakt, dat de bodem onder hun bestaan wegvalt of is weggevalen. Waar ben ik er nog voor, wat doe ik er toch toe?

Dat zijn de vier terreinen waar wij in de thuiszorg of in het hospice mee te maken hebben.

En daar horen allerlei struikelstenen bij: benauwdheid, misselijk, angst, uitputting, slapeloosheid.

Dan doen echt al die vier verschillende domeinen er toe. Alleen al omdat ze elkaar steeds weer beïnvloeden. Om echt leven toe te voegen aan de dagen, en dus aan iemands min of meer getelde dagen, zul je ook als vrijwilliger steeds weer klaar moeten staan op al die vier terreinen.

Dus ook psychische kant en ook waar het de zingeving betreft. Dan gaat het om geestelijke zorg

Maar het begint met de vrijwilliger. Het gaat dan eigenlijk steeds weer om het stil staan bij wat deze of gene is overkomen en helpen met het ordenen van al die gedachtes en al die gevoelens.

Samen zoeken naar wat belangrijk is geweest en wat kracht, troost en inspiratie kan geven. Voor iedereen is dit weer anders. En daarvoor hoef je soms alleen maar aan een bed te zitten en te luisteren of een hand vast te houden. Je hoeft er alleen maar te zijn.

Mensen, dus ook wij als vrijwilligers, hebben vaak de neiging om vanuit onze eigen levenservaring te reageren. Toch kan het belangrijk zijn om de eigen levensvisie er niet tussen te zetten!

En natuurlijk kan het soms zijn dat het over mijn grenzen heen gaat. Dat kan, dat mag. Dat moet ik dan ook aangeven. Maar dan is vervolgens de vraag of ik een beroep kan doen op mensen die meer ervaring hebben in het omgaan met levensvragen. Of eventueel op een

professional. Dat kan een pastor zijn, zoals ik zelf. Maar dat kan ook een professionele geestelijk verzorger zijn van buiten de religie.

Voor de vrijwilligers is het van belang om te herkennen of mensen in emotionele nood en/of spanning zitten. Het gaat om herkennen, maar ook om durven onderzoeken. Signaleer je de uiting van bepaalde emoties van onze gasten. Durf je gewoon er naar te vragen bij gasten en/of hun familie. Kun je er zelf wat mee? Daar begint het. Kunnen jullie elkaar daar als vrijwilligers in ondersteunen? En vervolgens dan ook zo nodig professionele hulp in roepen. Dan is wel de vraag hoe we dat samen kunnen inrichten. Je hoeft niet bang te zijn dat het groot en ingewikkeld zal zijn. Vaak is het alleen maar een kwestie van even bij een bed gaan zitten. Of een hand vast te houden of te luisteren. En als je denkt dat er meer nodig is, vraag dan een professionele geestelijke verzorger.

Sander van 't Zand

7) Ervaring van een vrijwilliger

Een jaar VPTZ – motivatie en ervaringen door Gerard Meijer

Als je me vraagt: “Hoe kwam je erbij dit vrijwilligerswerk te gaan doen?” dan ontkom ik er niet aan eerst iets van mijn privé-situatie te vertellen.

Mijn vrouw, Helma, heeft al jaren de ziekte Alzheimer dementie. Ik was – en ben – haar mantelzorger. Dat betekende, dat ik de laatste jaren haar geheel verzorgde en ik haar ook niet meer alleen kon laten. Ik leefde daardoor in een heel klein kringetje.

In oktober 2022 liep mijn emotionele emmertje over, hetgeen erin resulteerde dat Helma diezelfde maand nog werd opgenomen in een zorginstelling.

Na een paar maanden begon het bij mij wat te kriebelen: ik wilde en kon weer wat voor anderen betekenen, m'n kringetje uitbreiden. Twee jaar daarvoor had ik een advertentie gezien, waarin het hospice vrijwilligers zocht. Dat leek me wel wat.

In m'n werk ben ik onder meer een tijd pastoraal werker c.q. voorganger en geestelijk verzorger geweest. Daarbij vond ik stervensbegeleiding en uitvaarten één van de mooiste aspecten. De gesprekken die ik daarbij had, waren intens en de betrokkenen speelden – zoals in het dagelijkse leven helaas vaak – geen poppenkast.

Ik begaf me dus naar het hospice, waar ik met twee coördinatrices een gesprek had. Ik had geluk; er zou net een cursus beginnen en er was nog plek. Zo gezegd, zo gedaan. En nu werk ik dus een jaar zowel in het hospice als 's nacht waken bij mensen thuis.

Ik vind het mooi en dankbaar werk. Buiten het feit dat het me afleidt van mijn thuissituatie, kan ik ook weer wat voor anderen betekenen. Naast de zorg voor natje en droogje, het comfort geven, naar ze luisteren en nabij zijn.

Ik houd daarbij de verhouding tussen nabijheid en distantie goed in de gaten. Zeker, ik neem mijzelf en mijn ervaringen mee. En als de betrokkenen daarnaar vragen, ben ik open over mijn situatie. Maar het gaat om de ander, niét om mij! De ander heeft de regie.

Het is ook beslist niet zo, dat ik alleen maar serieuze gesprekken voer. Verre van dat! Er wordt ook genoeg gelachen. Het gaat immers om – zoals het credo van het symposium het afgelopen jaar zo mooi luidde – ‘Léven tot je dood gaat.’

De meeste voldoening haal ik persoonlijk uit ‘het de mensen nabij zijn’. Dat kan de mens in de terminale fase zijn, maar ook eventuele partner of andere betrokkenen. Dat laatste komt bij het nachtwaken wat vaker voor dan in het hospice.

Ik probeer altijd bij het begin van mijn nachtdienst de partner zo snel mogelijk naar bed te laten gaan. Maar het komt wel vaak voor, dat wanneer deze laatste 's morgens vroeg opstaat, we tot een diepgaand gesprek komen.

Ook in het hospice is het me wel gebeurd, dat familie van de gast me vroegen of ik wilde komen voor een gesprek of een luisterend oor. Dat is mooi! Het geeft de ander lucht en mij voldoening en een dankbaar gevoel iets goeds voor de ander te kunnen hebben betekend. Moor werk dus!

Gerard Meijer.

8) Praktijk verslag coördinatoren

Verslag coördinatoren 2023

Samen met onze 45 betrokken vrijwilligers hebben we in het jubileumjaar 2023 meer gasten mogen ontvangen dan het jaar daarvoor. Opvallend dat ook bij ons, net als in de landelijke trend, meer mensen na 3 maanden doorgestroomd zijn naar een verpleeghuis. Het blijkt in de praktijk toch lastig te zijn om de juiste terminale indicatie te geven. Vooral als mensen uit een thuissituatie komen en niet goed voor zichzelf gezorgd hebben, knappen ze tijdens hun verblijf in het Riemkehuis op door alle aandacht en goede verzorging.

Afscheid

Anja Berger is vanaf 2015 bij onze organisatie werkzaam geweest. Eerst als vrijwilliger en daarna al snel als coördinator. Met ingang van 1 oktober is ze gestopt met haar werk en verhuisd naar Deventer. We hebben haar tijdens de terugkommiddag van september een mooi afscheid gegeven. We hebben haar toegezongen en een herinneringsboek voor haar gemaakt bovendien hebben we haar overladen met chocola. Ingrid Dekker gaat haar per 1 juli opvolgen en Janneke Bakker hebben we bereid gevonden deze periode te overbruggen.

Vrijwilligers

23 en 24 februari hebben 11 aspirant vrijwilligers de introductietraining gevolgd. De training werd gegeven in het gebouw van de Odd Fellows. Nieuw in ons beleid is dat de aspirant vrijwilligers voorafgaand aan de training minimaal een halve dienst in het Riemkehuis meedraaien om de sfeer te proeven. De kennismakingsgesprekken voeren we voortaan ook in het tweede kantoor in het Riemkehuis.

Jubileum

Op donderdag 5 oktober hebben we in de Meenthe een groot symposium gehouden ter ere van het 30-jarig bestaan van de TTH en 15-jarig bestaan van het Riemkehuis. Het thema was 'Leven tot je doodgaat. Eén van de sprekers was Sander de Hosson. Hij hield een boeiend betoog over zijn kwaliteit of kwantiteit van leven en signeerde in de pauze zijn boeken. Het was een veelzijdig en interessant programma en we kregen veel positieve reacties.

Hierop volgden 2 publieksacademies op 7 en 11 oktober met als thema: 'Leven doe je op je eigen manier, sterven ook!' Inhoudelijk ging het hier meer over meer praktisch gerichte onderwerpen.

Naar aanleiding van ons jubileum is er ook een boekje verschenen met interviews van mensen die vanuit verschillende invalshoeken over de TTH en het Riemkehuis hun verhaal deden.

Onze vrijwilliger dhr. J. Veldhuis heeft op eigen initiatief in het kader van het jubileum in Groenrijk gestaan met zijn zaagproject. Het resulteerde in de prachtige opbrengst van €6213,64!

Thuiswaken

Er is minder inzet geweest dan vorig jaar. Er is een kleine groep vrijwilligers die hiervoor beschikbaar is. Als we een aanvraag krijgen lukt het altijd om op korte termijn hulp te bieden in de thuissituatie. We ervaren helaas nog steeds dat we dikwijls te laat benaderd worden. Het komt nogal eens voor dat we de intake doen, maar dat het niet tot een inzet komt, wegens overlijden.

Rooster

We zijn overgegaan op een nieuwe versie van het digitale dienstenrooster van PinkBee. Het is gebruiksvriendelijk en de overstap heeft geen grote problemen gegeven voor de vrijwilligers. Het geeft ons tevens de mogelijkheid de administratie van de gasten en vrijwilligers hier onder te brengen.

Riemkehuis gebouw.

De energiecoach is geweest en heeft tips gegeven voor bezuinigingen: De leidingen op zolder zijn geïsoleerd. Lampen zijn vervangen door ledlampen. Thermostaatkranen op de radiatoren. Wassen op eco-stand. Temperatuur verwarmingsketel is afgesteld op 60 graden.

Ons telefoon- en alarmeringssysteem is vernieuwd vanwege de vele storingen.

Ieder appartement heeft nu airco en er zijn keukenboilertjes geïnstalleerd door Vredenburg.

We hebben 4 mooie zeefdrukken gekregen van de kunstwerken die langs de Schansweg in Steenwijk staan.

Er is een Qwiek aangeschaft met het geld dat we gekregen hebben van de Lady Lions. Hiermee kunnen in de appartementen beelden geprojecteerd worden op de muur of plafond en daarbij wordt muziek afgespeeld. Ook kunnen eigen familiefoto's/fimpjes op deze manier bekeken worden. Het is een heel gemakkelijk te bedienen apparaat. We gaan dit actief aanbieden bij een intake.

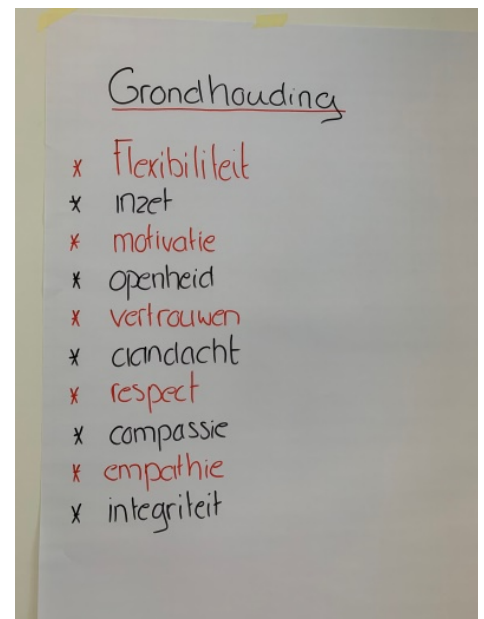
De Senseo apparaten op kantoor en in de appartementen zijn vervangen door Nespressoapparaten.

Kwaliteitsbevordering

17 vrijwilligers en 2 coördinatoren hebben de webinar van de VPTZ over bewust stoppen met eten en drinken gevolgd. We hebben afgelopen jaar ook een gast ontvangen die dit traject in is gegaan. Onze voorzitter heeft voor de vrijwilligers ook een toelichting gegeven op ons beleid rondom 'versterven'.

2 coördinatoren en onze secretaris zijn naar de regionale bijeenkomst geweest van de VPTZ in Heerenveen.

In Fredeshiem hebben we in het kader van het jubileumjaar de incompany-training 'Werken vanuit de Bedoeling' gehouden op 17, 18 en 24 april. Onze vrijwilliger Anja Kroon heeft de opgaven hiervoor gecoördineerd. Unaniem waren de vrijwilligers enthousiast over de training en vonden het een meerwaarde om deze met de eigen groep te volgen. We reflecteerden op de eigen handelingen en waarom we bepaalde dingen op een bepaalde manier doen. Er werden mooie gesprekken gevoerd over onze drijfveren, onze waarden en identiteit. De cruciale vraag was: 'Heeft de gast er last van?' Hierdoor werden we er ons ervan bewust, dat er veel zaken gerelativeerd konden worden. Voor verdere implementatie hebben we een toolkit van het VPTZ ontvangen waarmee we tijdens de terugkommiddagen/avonden aan de slag kunnen gaan.

Dineke Boevee heeft als nieuwe coördinator de introductietraining voor coördinatoren gevolgd. Daarnaast hebben 22 vrijwilligers één of meerdere modules van de VPTZ gevolgd.

24 maart zijn 2 coördinatoren naar een congres in de Reehorst in Ede geweest over palliatieve zorg.

Tijdens de terugkommiddagen/avonden zijn er presentaties gehouden:

14 februari: Bety Nicolai over natuurbegraafplaatsen en lijkwades

11 april: Dirk van der Wedden over het thema: Sterven, kan dat op je eigen manier?

Bedsidesingers

Naar aanleiding van hun optreden tijdens de publieksacademies hebben de bedsidesingers nu ook hun entree gemaakt in het Riemkehuis. Ze komen maandelijks zingen voor onze gasten. Van tevoren inventariseren we of onze gasten hiervoor open staan.

De gasten ervaren het als heel positief, troostend en ontspannend. Het is zeker een meerwaarde dat we hen dit kunnen aanbieden.

Jaarlijks uitje

9 mei was ons jaarlijkse uitje. Dit jaar naar museum de Proefkolonie in Frederiksoord en vervolgens naar China Garden in Vledder waar we genoten hebben van heerlijk eten.

Nieuw logo

Ons oude logo is vervangen en ons nieuwe logo staat nu op alle formulieren van de intake en de uitnodigingen. Er is ook een nieuw visitekaartje.

We hebben nieuwe condoleancekaarten met een aquarelafbeelding van de klaproos, de korenbloem en de vlinder. (afhankelijk van het appartement waar de gast is overleden)

Het Riemkehuis
Hospice
Terminale thuishulp
Steenwijkerland

Ter gelegenheid van het jubileum is er een boekje gemaakt, waarin gesprekken met zorgmedewerkers, vrijwilligers, coördinatoren, bestuursleden en nabestaanden staan.

Coördinatoren

Met hospice Meppel zijn we overeen gekomen dat we geen gasten van het ene naar het andere hospice verplaatsen. Het geeft veel administratieve rompslomp en ook het ambulance vervoer kost geld. Uitzonderingen daargelaten houden we ons aan deze nieuwe afspraak.

Nieuw in ons beleid: Als er een gast van buiten Steenwijk in het Riemkehuis is overleden, licht de dienstdoende coördinator ook de 'oude' huisarts in.

We willen onze waardering uitspreken over de respectvolle manier waarop 'De Laatste Eer' omging met het leiden van een zogenaamde 'eenzame uitvaart'.

Een studente van de hogeschool Viaa heeft een minor gevolgd over palliatieve zorg. Ze is gedurende 16 weken 1 dag in de week opgetrokken met de dienstdoende vrijwilligers.

Tenslotte

We willen nogmaals benadrukken dat we ons mooie werk niet zonder de grote inzet van alle vrijwilligers kunnen doen. Ook willen we de zorgmedewerkers van ZONL bedanken. We kunnen ten alle tijden een beroep op hen doen. Zo zorgen we er met elkaar voor dat onze gasten een optimaal verblijf hebben in het Riemkehuis. We kunnen dankbaar terugkijken op 2023

Jos Jansen

9) Hulpvragen 2023

HOSPICE HET RIEMKEHUIS

Aanvragen:
Totaal 54
geen plaats 11x
In Zorg
43
Zorg duur in dagen:
640 totaal
10.240 uren
Gemiddeld verblijf:
15 dagen
Kortst: 1dag
Langste: 85 dagen
Vrouw 25
Man 18
Vertrek uit hospice :
3x naar verpleeghuis

Aangevraagd door :	
Ziekenhuis Meppel:	10x
Ziekenhuis Heerenveen:	2x
Ziekenhuis Zwolle:	10x
Thuiszorg ZONL:	2x
Mantelzorg	4x
Huisarts	12x
Buurtzorg	1x
Ziekenhuizen divers	2x
Ziektebeelden	
Kanker	25x
Alg. malaise	4x
Hart falen	8x
Hersen infarct	2x
Nier falen	4x
Leeftijden gasten in zorg:	
Leeftijd 90/100	5x
Leeftijd 80 /90	18x
Leeftijd 70 /80	9x
Leeftijd 70 /40	11x
Jongste	48 jaar
Oudste	98 jaar

Hulp thuis

Aanvragen	10		leeftijden	In zorg
Geen zorg	2		Leeftijd 80/90	1
Totaal in zorg	8		Leeftijd 70/80	4
nachten	17		Leeftijd 70 /60	2
dagdelen	1		Leeftijd 50/60	1
Avonden	2		oudste	80
Totaal uren	191		jongste	52
Aanvraag door :			Mannen	vrouwen
ZONL	3		Ziektebeeld	In zorg
Buurtzorg	1		Kanker	5
mantelzorg	2		Parkinson	1
Huis arts	2		Hartfalen	1

10) Netwerk Palliatieve Zorg 2022

Het palliatieve netwerk Meppel-Steenwijkerland is ondersteunend aan de uitvoerende partijen. De gezamenlijke doelstelling van dit platform is: uniformiteit aan palliatieve zorg binnen de regio en de aangesloten organisaties bevorderen. Waardoor toegankelijkheid, continu verbetering en continuïteit van palliatieve zorg tot stand kan worden gebracht. Tijdens de bijeenkomsten wordt casuïstiek ingebracht door de deelnemende organisaties. Dit jaar is vanuit onze organisatie het onderwerp Euthanasie aanvragen in de hospice ingebracht. Naar aanleiding daarvan is een moreel beraad georganiseerd met alle deelnemende hospice organisaties van het netwerk. De uitkomst van dit beraad heeft geresulteerd in een duidelijk beleid over opname met een Euthanasie wens.

Tevens wordt er informatie gegeven over bijzondere vormen van Palliatieve zorg. Bijvoorbeeld de coördinator netwerk integrale kindzorg Noordoost. Dit gebied beslaat de 4 noordelijke provincies en bestaat uit 62 gemeenten. In Nederland zijn er totaal 7 netwerken en 5 coördinatoren. Bij problematiek met kinderen van palliatieve patiënten kunnen organisaties verwijzen naar dit netwerk.

Het netwerk bestaat uit ervaren zorgprofessionals. Zij zorgen er samen voor dat gezinnen waar intensieve of kinderpalliatieve zorg aan de orde is, hulp krijgen waar behoefte aan is. De dood moet bespreekbaar zijn maar er moet ook respect zijn als mensen niet willen praten over hun ziekte.

In dit verslag jaar zijn diverse bijscholingen georganiseerd voor de zogenaamde "Kennisdragers" dit zijn de contactpersonen van de organisaties, zij moeten zorgdragen dat de kennis die zij via het netwerk krijgen, in de eigen organisatie wordt doorgegeven.

Een van de scholingen was een digitale scholing gesprekstechnieken ACP (Advance Care palliatieve zorg) een methode om tijdig een gesprek over het naderende einde aan te gaan.

Daarnaast worden instellingen geïnformeerd over de themabijeenkomsten in de regio zoals de bijeenkomst "De dood uit de pot". Ook nieuwematerialen worden gedeeld met de deelnemers zoals het Kaartspel "Kiezen en delen".

Het algemene doel van palliatieve zorg is en blijft het streven naar een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven met zoveel mogelijk comfort in de laatste levensfase. Daarbij staat het inleven in de situatie van de zieke en zo mogelijk het behoud van de eigen regie van de zieke centraal.

11) Overzicht bestuur en coördinatoren

Bestuur Stichting Terminale Thuishulp Noordwest Overijssel

Mevrouw M.J. A. Slomp Dekkers, voorzitter
Mevrouw G.W.A. Teurlinckx van de Ven, secretaris
De heer T. Bouius, penningmeester
De heer S. van 't Zand, bestuurslid
De heer A. Visser, bestuurslid
Mevrouw E. Otten bestuurslid

Adviseur: D.A.A. van der Wedden, jurist en arts

Vertrouwenspersoon vrijwilligers: Wilma van der Linden

Bestuur Vrienden van Het Riemkehuis

Mevrouw M.J. A. Slomp Dekkers, voorzitter
Mevrouw G.W.A. Teurlinckx van de Ven, secretaris
De heer T. Bouius, penningmeester
Mevrouw L.P. Landman-Steenbeek
Mevrouw B. De Haan de Wilde

Coördinatoren:

Mevrouw Anja Berger
Mevrouw Femmie Scholten
Mevrouw Toos Raaphorst
Mevrouw Jos Jansen
Mevrouw Dineke Boevee
Mevrouw Janneke Bakker

Telefoon 06- 51 60 60 18

Adresgegevens:

hospice "Het Riemkehuis"
Burgemeester Goeman Borgesiusstraat 35/37/39

8331 JZ STEENWIJK

Stichting Terminale thuishulp NWO
Postbus 155
8330 AD STEENWIJK
Website: www.hospicesteenwijkerland.nl